KURJER WARSZAWSKI.

D. 17. Stycznia. — Rok 1851. Piątek. № 15. Jutro, Katedry Śgo Piotra i Ś. Pryski.

Pojutrze, w Kościele *po-Paulińskim* (Śgo DUCHA), przypada doroczny Odpust Śgo Pawła pierwszego Pustelnika. Uroczystość ta odbywać się będzie zwykłym obrzędem Odpustów Kościoła.

Najjaśniejszy PAN, przychylnie do wstawienia się JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, Najmiłościwiej dozwolić raczył wychodźcy Polskiemu, znajdującemu się w *Bruxelli*, Xaweremu *Karskiemu*, powrócić do Królestwa Polskiego, bez dozwolenia mu atoli legitymowania się z pochodzenia szlacheckiego i bez powrócenia mu skonfiskowanego na rzecz Skarbu majątku.

Z urzędowego obrazu handlu zagranicznego Cesarstwa, okazuje się: że w ciągu r. 1849, z dochodów celnych Cesarstwa, wypłacono kwotę rs. 64,115 k. 80, tytułem zwrotu cła pobranego w *Kijachcie*, od herbaty wyprowadzonej do Królestwa *Polskiego*.

Pojutrze, o godz: 12tej w południe, *Towarzystwo Lekarskie Warszawskie*, stosownie do ustaw swoich, odbędzie w gmachu Rządowym przy ulicy Jezuickiej Nro 73, publiczne posiedzenie coroczne. Posiedzenia te jako nader ciekawe tak pod względem nauki, jako i sztuki lekarskiej, odwiedzane bywają zwykle bardzo licznie.

Joachima Bielskiego dalszy ciąg Kroniki Polskiej, zawierającej w sobie dzieje od 1587 do 1598 roku, z rękopismu odkrył i do druku podał; oraz historyczno-biograficzny opis żywota i prac Marcina ojca i Joachima syna *Bielskich*; napisał i przyłączył F. M. *Sobieszczański*, z dwiema rycinami. Wiadomo było znawcom i miłośnikom dziejów krajowych, iż Joachim *Bielski*, znakomity kronikarz XVIgo stulecia, po wydaniu z druku w r. 1597 swego wielkiego dzieła, pracował nad dalszą historją Polski, atoli o jej istnieniu nikt dotąd nie wiedział. Aliści teraz szczęśliwym trafem, udało się wydawcy odkryć takową, do której przydawszy obszerną rozprawę o dwóch kronikarzach naszych, obecnie ją z druku, nakładem S. *Orgelbranda*, Xięgarza i Typografa, przy ulicy Miodowej N° 496, wydaje. Nie potrzebujemy dodać, jak ważny to przyczynek do dziejów krajowych; liczni posiadacze potrójnej edycji *Kroniki Polskiej*, nadto dobrze ocenić i osądzić go potrafią. Cena rs. 2 k. 25.

JO. Xiążę Józef *Lubomirski*, Radca Tajny, wyjechał do *Paryża*.

Smutno jest pomyśleć, jak często obok kolebki nowo narodzonego dziecięcia, staje trumna, dom wiecznego spoczynku dla Matki. W dniu 31 Grudnia r. z. we wsi *Dolecku* Powiecie Radomskim, tak zaszczytnie niegdyś znana z pięknego swego talentu na scenie naszej, ś. p. Antonina z Palczewskich *Horbowska*, zakończyła doczesne życie, pozostawiając w ciężkiem żalu Męża, Siostry i sześcioro Dzieci, opłakujących stratę najlepszej Żony, Siostry i Matki. Zgon ten tak nagły i niespodziewany, całą okolicę okrył żałobą, bo ś. p. Antonina *Horbowska*, bogobojna i cnotliwa, spełniając posłannictwo swoje według przepisów Pańskich, tak na miłość Rodzeństwa, jak również na przyjaźń i szacunek sąsiadów, zasłużyć sobie potrafiła. Zwłoki jej w dniu 3 Stycznia r. b. wdzięczni włościanie przenieśli na barkach swoich do Kościoła parafjalnego we wsi *Jeruzal*, a w dniu następnym, po odbytem przez liczne Duchowieństwo żałobnem Nabożeństwie, życzliwi Obywatele do grobu familijnego, wśród łez i żalu otaczających, złożyli. Ś.p. Antonina *Horbowska*, żyła lat 36.

Nakładem Xięgarni Gustawa Leona *Glücksberga*, wyszła z druku *Historja Powszechna dla Zakładów Naukowych płci żeńskiej;* ułożona na wzór powszechną wziętość mającego w Niemczech dzieła *Oesera*. Xiążka tego rodzaju, wielce była u nas pożądaną i w zupełności potrzebie młodzieży płci żeńskiej, odpowiedzieć potrafi. Cena exemplarza *Historji Starożytnej*, rs. 1 kop. 50. — Nakładem tejże Xięgarni, wyszła nowa Komedja w 4ch aktach, napisana przez Ludwika *Niemojewskiego*, po tytułem: *Dwa Towarzystwa*. Cena kop. sr. 75. Oba te dzieła przedają się we wszystkich Xięgarniach Warszawskich; a na prowincji: w *Kaliszu* u *Hurtiga*, i w *Płocku* u *Dobrzańskiego*.

W tych dniach widzieliśmy w *Warszawie*, pierwsze *dolary* wybite w r. 1849, ze złota *Kalifornijskiego*. *Dolar* jest moneta *Stanów Zjednoczonych* Ameryki północnej, wielkości naszych pięcio-groszówek, ale nieco grubszy. Zdobią go: głowa niewiasty i 13 gwiazd, symbolizujące Zjednoczenie pierwiastkowych Stanów, tego mocarstwa drugiego półsferza.

W czasie gdy okolice *Warszawy* coraz to ozdobniejszą przybierają postać, kiedy wszystkie niemal jej strony mają już miejsca, tak dobrze Publiczności naszej znane, w których urządzone tam świąteczne i niedzielne rozrywki, zachęcają zwiedzających; jest wszelako jeszcze okolica, która w ozdobności i przyjemności w niczem im nie ustępując, jednak dotąd jest zaniedbaną. Chcemy tu mowić o ślicznej, a starożytnej włości *Mokotowie*, która tylko latem zwabia miłośników spokoju i zdrowego powietrza, w porze zaś zimowej na głuchy i smutny spoczynek jest przeznaczona. Dla tego więc za tem niesłusznem zaniedbaniem, w imieniu powszechnego dobra szczerze upominamy się, zwłaszcza, iż wiemy że nie brak tam niczego, tylko dobrej chęci i czynnego a roztropnego przedsiębiercy. Do niego to należy, aby obszerny, ozdobny i dogodny gmach na restauracją przeznaczony, teraz o ile wiemy, pustkami stojący, stosownie potrafił urządzić, a wchodząc w zapasy z innemi tego rodzaju do publicznych zabaw przeznaczonemi miejscami, niechby otworzył tam miłe dla lubiących zamiejskie przejażdżki, rozrywki, zachęcił nowością, i prawdziwemi, tak *gastronomicznemi*, jak i *bachusowemi*

zaletami, zasłynął. Jesteśmy niemal pewni, iż odpowiadający wszelkim tym warunkom przedsiębierca, na zawód nie narzekałby, a Publiczność potrafiłaby jego starania i piękne miejsce wkrótce jak należy ocenić.

Wczoraj złożono w Redakcji *Kurjera* od J. L. kop. sr. 30, na odnowienie Ołtarza MATKI BOZKIEJ *Częstochowskiej* w Kościele *po-Paulińskim* w *Warszawie;* oraz od *Antoniego* rs. 1, w połowie na powyższy cel, a w połowie na odnowienie Ołtarza Ѕgo Antoniego w Kościele XX. *Reformatów* w *Warszawie.* — Złożono w tejże Redakcji od R. i M. H. kop. sr. 75, dla Kaleki w domu W. *Frycze*, i tyleż dla sparaliżowanej Wdowy A. G. z ulicy Solnej.

P. Hugo *Stier*, fabrykant tutejszy mydeł tualetowych i perfumów, przygotował na wielką wystawę *Europejską* w *Londynie*, nie *bańkę mydlaną*, ale dużą *kulę*, ze 100 funtów *mydła kokosowego* różno-barwnego, wraz z postumentem wyrobioną. *Kula* ta jest grubego kalibru, waży bowiem 35 funtów, i smutnie by się ten pomydlił, kogo by po brodzie liznęła. Przeznaczeniem jej jest świadczyć na wystawie *Londyńskiej*, że przemysł *mydlarsko-perfumerski* olbrzymio wygląda w *Warszawie*. Ktoby chciał widzieć tę ciekawą gałeczkę, może ją oglądać do jutra w handlu porcelany P. L. *Müller*, w domu przechodnim *Rezlera* (na Krak:-Przedm:), gdzie także znajdują się mnogie wyroby fachu P. *Stier*, do upiększenia, udelikatnienia, wybielenia, umydlenia i oczyszczenia, płci służące.

Już wspomnieliśmy o bogatej broszy brylantowej i perłach ze spinką z granatów, które puszczane są na loterję przez Warsz: Towa: Dobroczynności, na dochód ubogich. Pierwszy z tych darów, ofiarowany został w wartości zł. 5000, przez ś. p. L. A. *Dmuszewskiego*. Jeszcze pozostało nieco biletów na tę loterję po cenie pół rubla srebrem, które nabyć można w składzie Pana *Konopackiego* w gmachu Warsz: Tow: Dobrocz:. Kto więc pragnie probować szczęścia, wynagrodzonego w razie nawet przegranej, datkiem na ubogich, niech pospieszy się z nabyciem biletów, bo ciągnienie się zbliża, a liczba biletów coraz się zmniejsza.

Nakładem Xięgarni S. H. *Merzbacha*, (przy ulicy Miodowej Nr 486), wyszedł 9ty poszyt dzieła p. t: *Xięga Świata*. Poszyt ten zawiera artykuły następujące: *Południowa Ameryka* (z ryciną na stali); *Skalikunik* (z ryciną kolorowaną); *Meczet Bajazeta i Istenia* (z ryciną na stali); *Bawełna* (z ryciną kolorowaną); *Obrazy* z okolic przybiegunowych (z drzeworytem). Poszyt 10 wyjdzie wkrótce. Prenumerata całego dzieła w *Warszawie*, rs. 6, na stacjach pocztowych rs. 6 k. 75.

W tych dniach, nieostrożne obchodzenie się z ogniem, stało się powodem smutnego wypadku w *Warszawie*. P. Andrzej *Borowy*, Dependent jednego z PP. Mecenasów, lat 30 liczący, znaleziony został nieżywym w mieszkaniu swojem przy ulicy Ѕto-Jerskiej. Z kuferka spalonego, w którym rzeczy jego znajdowały się, wnosić należy, że tenże szukając czegoś w tym kuferku, zapruszyć tam musiał ogień od fajki, a nie dostrzegłszy tego, położył się spać, i we śnie uduszony został od dymu, który powstał z zatlenia się rzeczy.

Na jutrzejszym pożegnawczym Koncercie w Teatrze Wielkim, P. Apolinarego *Kątskiego*, wykonane będą dzieła muzyczne z nowych kompozycji złożone: Wielki *septet Bethovena;* Nowa fantazja z *Don Pasquale* (kompozycji Koncertanta); Wielka Scena Dramatyczna *Machabeuszów*, (komp: tegoż); Dwa *Caprices-études* (tegoż); na żądanie fantazja z *Niemy z Portici*. Piękny ten program, ułożony został na Koncert jutrzejszy, na powszechne żądanie lubowników muzyki *klassycznej*. Kto nie chce powrócić w Sobotę w południe od Kassy Teatralnej bez biletu, jak to zdarzało się w dniu przedostatniego Koncertu, niech pójdzie za radą starego przysłowia, i *wstanie rano*.

Jak zwykle w obecnej porze, przysposobiła fabryka *Mintera*, *pół-maseczki* z *kanwy drócianej* i podobnież całe maski do kostiumów dla płci obiej, oraz dla młodych i starych. Takie maski dróciane doskonałym są sposobem ochronienia przynajmniej twarzy od wielkiego gorąca, nieodłącznego towarzysza licznych maskarad, do których należeć będzie i następna, *trzecia*.

Według otrzymanego z *Berlina* listu pod dniem 11 b. m., P. Antoni *Kątski*, Fortepjanista Nadworny Jej K. Mci, Królowej *Hiszpańskiej*, a brat znanego tu zaszczytnie Artysty *Apolinarego*, bawiący obecnie w *Berlinie*, występuje w tamecznych koncertach z nadzwyczajnem powodzeniem. Dnia 10go b. m., miał szczęście być przedstawionym osobiście NN. Królowi i Królowej *Pruskiej*, oraz grać w *Charlottenburgu*, na którym to koncercie znajdowali się NN. Królestwo Jchmość i Xiążęta krwi Panującej. Nader pochlebne słowa, jakie po ukończeniu gry, Monarcha wyrzekł do Koncertanta, przynoszą prawdziwy zaszczyt temu talentowi, który już niezadługo, i my także będziemy mieli sposobność ocenić. Po wyjeździe bowiem P. *Apolinarego* do *Dubna*, a następnie do *Kijowa*, Pan *Antoni* przybędzie do *Warszawy*.

Doktor *Hirszel*, przeniósłszy się z *Kalisza* do *Warszawy*, mieszka w domu W. *Kochanowskiego*, przy ulicy Miodowej Nro 484.

Wczoraj już o godz: 9tej z rana przy Kassie Teatru Wielkiego, natłok był nadzwyczajny, każdy się cisnął, każdy chciał być pierwszym, słowem wszyscy pragnęli widzieć i podziwiać, naszą wielką artystkę, Panią *Halpert*, która tak rozgłośną sławę sobie zjednała, rolą *Jenny* w dramie *Warjatka*. Teatr był natłoczony; Kassa Teatralna była zamknięta już o godzinie 12ej w południe. Po ukończeniu przywołani: Pani *Halpert* 9-kroć, oraz PP. *Komorowski* i *Karasiński* po 2-kroć. Po Balecie *Wesele w Ojcowie*, Panie: *Turczynowicz*, *Stolpe*, Panna *Damse*, PP. *Popiel* i *Krzesiński*.

P. Kr. *Kellermann*, znany Wiolonczelista, opuścił *Warszawę*, udając się do *Wiednia*.

O ile nam wiadomo, Artysta nasz P. Apolinary *Kątski*, opuszcza *Warszawę* nazajutrz rano, po swoim pożegnawczym Koncercie.

W tych czasach przedstawiono na scenie polskiej we *Lwowie*, dramat *Hebbla*, znakomitego dziś autora dramatycznego w *Niemczech*, ułożony z powieści biblijnej *Judytha*. Główne role w tem dziele, przedstawiali

z wielkiem zadowoleniem Publiczności, Pani *Aszperger* i P. *Smochowski*.

W końcu z. m. umarł we *Lwowie*, ś. p. Joachim *Gastold*, urzędnik prywatny, lat 72 liczący.

W ciągu r. 1849, znajdowało się w Ces:-Rossyjskiem aptek 714; w tych sporządzono recept 5,021,024. — W ciągu tegoż roku, zasiano w Ces:-Rossyj: 38,388,641 czetwerti różnego ziarna; zebrano zaś 148,446,526 czetwerti.

W liczbie rozlicznych przedmiotów odkrytych w skutek poszukiwań archeologicznych, dostawiono między innemi do Ermitażu Cesarskiego i Zbrojowni w *Petersburgu*, monety czeskie z czasów Króla *Wacława*, pruskie z czasów *Fryderyka II*, i szablę znanego *Mazeppy*.

Anglja. — Dzienniki ogłaszają list pierwszego Ministra do członków izby, donoszący im, że parlament zbierze się 4go Lutego. — Sir Robert *Peel*, syn najstarszy sławnego Baroneta, polując z chartami, spadł z konia i potłukł się bardzo niebezpiecznie. — Przyjaciele Pana J. *O'Connel*, zrobili składkę na jego korzyść, by mógł dalej być deputowanym, ponieważ jego prywatny majątek nie pozwala mu na kosztowny pobyt w *Londynie*. — W *Bristol*, *Plymouth* i *Liverpool*, burza wiele szkód zrządziła. — Właściciele fryszerek spodziewają się w tym roku licznych poleceń, szczególniej szyn do kolei żelaznej. — Królowa w Czerwcu ma zwiedzić Hrabstwo *Limerik* i jeziora *Killarney* w *Irlandji*.

Austrja. *Wiedeń 11go Stycz:.* — Jutro mają ogłosić statut dla Królestwa *Lombardzko-Weneckiego*; rozpoczną rzecz ogłoszeniem reorganizacji sądownictwa. — Minister skarbu dla przywrócenia równowagi w budżecie, żąda ścisłego przeprowadzenia podatku dochodowego i zmniejszenia armji; dla podniesienia kursu papierów, projektuje dwie pożyczki, jednę w srebrze z 50 miljonów złr. za granicą; drugą, z 100 miljonów złr. w kraju; pierwsza ma służyć do przywrócenia właściwego stosunku srebra i banknotów. — *Austrja* żądać będzie mocno przypuszczenia jej do związku celnego *niemieckiego*. — Do *Drezna* co dzień ztąd wysyłają gońców. — Mówią o podróży Cesarza tamże. — Z prowincji nic nowego; spodziewają się ważnych dekretów po ukończeniu sprawy *niemieckiej*. — Prezydentem *Wiednia* zapewne zostanie wybrany Dr *Sailer*.

Francja. *Paryż 11 Stycz:.* — Pomimo wszystkich zmian, Prefekt policji P. *Carlier* zachowuje swą posadę; Prezydent nie przyjął jego dymisji. — Na skutek wczorajszego *votum* izby, kilku nowych Ministrów podać się miało do dymisji, pomiędzy niemi P. *Drouyn de Lhuys*; gabinet cały ma być rozstrojonym zupełnie, pewnego jednak nic nie ma, bo położenie rzeczy zmienia się co godzina prawie. Kommisja wybrana przez biura izby, na wniosek P. *Rémusat* jest przychylniejsza Prezydentowi jak sądzono; PP. *Cavaignac*, *Lamartine*, *Bixio*, bronią go przeciw naczelnikom *orleanistów* i *legitymistów*. Na giełdzie renta nie spadła. *Paryż* jest spokojny zupełnie, ludność nie zwraca uwagi na te spory w wyższych sferach władzy, pragnie tylko spoczynku. We wszystkich tych zajściach Pan *Thiers* ma odgrywać ważną, chociaż tajną rolę, i w istocie wiele ruchu sobie nadaje. — Dziś na posiedzeniu, Minister *Baroche* wystąpił z wielkiem powodzeniem, i w wyrazach szczerych a śmiałych żądał, by koniec położono tym podejrzeniom ciągłym; to wystąpienie wzmocniło nieco gabinet. — Prezydent dziś bez eskorty objeżdżał całą linję bulwarów konno. — Z departamentów donoszą, że nader ciepła zima budzi wielkie o zboża obawy; rolnicy woleliby widzieć rolę stwardniałą od mrozu. — Okręt strażniczy *francuzki* zabrał przy brzegach *włoskich* okręt pod flagą *portugalską* płynący, a uznany za jeden z statków uzbrojonych niedawno przez *mazzinistów*.

Hiszpanja. — Pogłoski o przesileniu ministerjalnem, ustały. — Projekt kodexu cywilnego już ukończony został. — *Kadyx* łączą z *Madrytem* linją telegrafów. — Prezydent Rzplitej *Francuzkiej* przyśle do *Madrytu* Adjutanta, dla podziękowania za order *Złotego runa*.

Niemcy. — Rejencja *holsztyńska* już ogłosiła proklamację, że przystała na warunki Kommisarzy; armja zmniejsza się do jednej trzeciej, sejm rozwiązuje się; wojska *duńskie* za to opuszczają południowy *Szleswig*; jeden z członków rejencji P. *Bescler* podał się do dymisji, drugi pozostał i rządzi, dopóki Kommisja mianowana przez związek *niemiecki* nie obejmie zarządu Xięztw; sprawę *holsztyńską* uważać więc można za ukończoną. — W *Kassel* mianowano dwa sądy wojenne, wyższy i niższy, i jednę Kommisję śledczą, dla wydawania wyroków względem oskarżonych o rozruchy, obrazę żołnierzy i t. p. — W *Dreznie* Ministrowie *Manteuffel* i Xiążę *Schwarzenberg* ciągle konferują; ten ostatni znowu udaje się do *Berlina*. Dawna ustawa *niemiecka* będzie zaraz z bundestagiem przywrócona. — Korpus *austrjacki* idący do *Holsztynu*, otrzyma znaczne posiłki; korpus ten zajmie *Holsztyn*; armji *holsztyńskiej* kadry tylko zostawią.

Turcja. — W *Bośnji*, *Seraskier* 150 powstańców przyprowadził z sobą z *Serajewo* jako jeńców, następnie ruszył do *Kognica*; *Mostar* jeszcze nie poddał się; wojska sułtańskie cierpią na brak dobrze urządzonej Kommisji prowiannckiej.

Włochy. — W *Turynie* izba prowadzi rozprawy nad budżetem. — W *Florencji* ogłoszono surowe prawo o teatrach. — Z *Rzymu* nic nowego; pogłoski o dymisji Kardynała *Antonelli* nie sprawdzają się.

Rozmaitości. — P. *Drinkwater-Bethune*, Obywatel w *Indjach wschodnich*, ufundował w *Kalkucie* szkołę na 1000 ubogich dziewcząt. Budowa gmachu, którego kamień węgielny położony już został, kosztować będzie 12,000 dukatów. — Od r. 1824 do 1849, wybudowano w *Stanach Zjednoczonych* 2492 parostatków. — Fabrykant zabawek z *Cardiff*, złożył w darze Królewnie *Angielskiej*, w wilję Bożego Narodzenia, przepyszną lalkę. — W *Liskeard* (w Xięztwie *Walji*), zbierano już w z. m. świeże *fijołki* i inne kwiaty wiosenne. — *Krochmalenie bielizny*, zaprowadzone zostało w *Anglji* za rządów Królowej *Elżbiety* (r. 1564), przez Panią *Dingen van Plesse*. Ta jejmość kazała sobie płacić po 10 dukatów, za nauczanie roboty i użycia *krochmalu*. — W tych dniach w *Ostendzie*, 50ciu starców odebrało

zupełnie nowe ubranie, zakupione ze składek w temże mieście uzbieranych. *Dwadzieścia dziewięć* kobiet, które w liczbie tych znajdowały się, liczyły razem *2209 lat.* — Niedawno we *Francji*, 80-letni starzec, mieszkaniec w *St Martin*, utopił się, skutkiem załamania się pod nim lodu, w chwili gdy się *ślizgał!* — Podróżny zajechał konno do karczmy, a gdy zsiadł, mały miejscowy chłopak chciał konia zaprowadzić do stajni. »Jak to?" zawołał podróżny, »czy niema nikogo, ktoby odebrał konia; przecież ten *młody* osioł rady sobie z nim nie da." »Zaraz Panie", odrzekła gospodyni, »mój mąż jest *starszy*, to będzie wiedział jak się z nim obejść."

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Amman Józ: Xiądz z Poznania nr 625; Badeni Sew: Oby: z Mirowa nr 1245; Bielajew Paw: Urzęd: do Szczeg: Poruczeń z Brześcia Lit: nr 1257; Focht Wiktorja Oby: z Poznania nr 552; Józefowicz Ludomir Oby: z Ogorzelic nr 584; Koch Fr: Oby: z Bruxelli nr 602; Lasocki Wikt: Oby: z Pienic nr 625; Mikorska Anna Oby: z Zdziarowa nr 414; Mycielski Mich: Urzęd: z Poznania nr 413; Steinkeller Piotr Bankier z Berlina nr 638.

Wyjechali: Chałański Jen:-Major do Nowogieorg:; Dupouy Jan Achiles Kup: do Paryża; Grotenhelm Jene:-Lejt: do Siedlec; X. Herman Fran: Pleban do Huty Kruszewskiej; Baron Korf Jene:-Lejtn: do Białocerkwi; Maćkiewicz p. o. Gub: Cyw: Gub: Płockiej, do Płocka.

DONIESIENIA.

PARASOL, poszukiwany przed miesiącem, znajduje się do odebrania, w domu *Wiejskiej-Kawy*.

Dziś rano zimna stopni 8. Wczoraj w południe 5.
Dziś rano wysokość wody na *Wisle* stóp 4 cali —.
TEATR WIELKI. Jutro, Koncert (jak wyżej).

W Drukarni Kurjera Warsz:.— Wolno drukować. Warszawa d. 5 (17) Stycznia 1851 r.— Starszy Cenzor, L. T. *Tripplin*.